

Nejvyšší soud vyhověl dovolání Františky K-ové a zrušil rozsudky obou nižších soudů a zastavil řízení.

Důvody:

Podle § 28 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. je z úřední povinnosti vyšetřiti neplatnost manželství, jsou-li mu v cestě překážky §§ 56, 62, 65, 68 obč. zák. a § 8 (§ 12 odst. 2) tohoto zákona. Ve všech ostatních případech jest vyčkati žádosti těch, kdož byli ve svých právech zkráceni uzavřením neplatného manželství. Ustanovení § 28 odpovídá ustanovení § 94 obč. zák., který ovšem jest pokládati za zrušený podle druhého odstavce § 31 zák. čís. 320/19, podle něhož se zrušují všechny dosavadní předpisy o věcech upravených tímto zákonem. Avšak v zákoně čís. 320/19 a zejména v jeho § 28 stejně jako ve zrušeném § 94 obč. zák. není zmínky o tom, zda a kdy má nastati úřední vyšetřování neplatnosti manželství i v případě, že jeden manžel nebo oba manželé již zemřeli. Není tedy v novém zákoně manželském předpisu upravujícího tento případ a jest proto pokládati za nezrušený a tudíž dosud platný dvorský dekret ze dne 27. června 1837 čís. 208 sb. z. s. (dekret dvorské kanceláře z 13. července 1837 sb. z. pol. [Kropatschek-Pichl] III. sv. čís. 123), podle něhož po smrti jednoho manžela nebo manželů obou může býti vyšetřování neplatnosti prováděno z moci úřední jen, je-li žádáno o vyšetření a o rozhodnutí zájemci k tomu oprávněnými k uplatnění nároků soukromoprávních, nebo žádá-li o to trestní soudce za účelem svého úředního jednání, nebo úřad správní v zájmu státní správy. Podle soudního šetření manžel Adolf M., horník v R., který dne 28. května 1927 byl oddán v K. s Františkou K-ovou, zemřel dne 6. září 1930. Okresní úřad v F. sdělil soudu první stolice na výzvu nařízenou nejvyšším soudem, že zájem státní správy nevyžaduje, by manželství, o které jde, bylo prohlášeno za neplatné. Poněvadž však nebylo žádáno o vyšetření a rozhodnutí zájemci k tomu zákonně oprávněnými k uplatnění soukromoprávních nároků, ani trestním soudcem, a úřad správní, který sice původně učinil návrh na řízení, dodatečně prohlásil, že zájem státní správy nevyžaduje, by manželství bylo prohlášeno za neplatné, není důvodu k dalšímu provádění řízení a k rozhodnutí o neplatnosti manželství. Proto bylo k dovolání zrušiti rozsudky obou nižších soudů a zastaviti řízení.

Čís. 13496.

Přípustnost pořadu práva pro nárok pojištěnce proti Okresní nemocenské pojišťovně na náhradu škody, ježto se zdravotní stav pojištěncův zhoršil tím, že nebyl uznán nemocným.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1934, R II 189/34.)

Žalobce domáhal se na žalované okresní nemocenské pojišťovně v P. náhrady škody, ježto prý mu odepřela uznati ho za nemocného, pročež musel nadále setrvať v práci, čímž prý se jeho zdravotní stav

zhoršil. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, přihlížející k domnělé nepřípustnosti pořadu práva, o žalobě dále jednal a rozhodl. Důvody: První soud vychází z nesprávného předpokladu, že žalobce uplatňuje nároky, o nichž jest rozhodovati v pojišťovacím soudnictví. Žalobce nedomáhá se ani pojistné dávky ani náhrady za její odepření, ani nebrojí proti výměru, jímž mu byl nárok na dávky zcela nebo z části zamítnut, nesprávně dávka vyměřena nebo odňata, v kterýchž případech pořad práva by nebyl přípustný. Žalobce požaduje náhradu škody podle § 1325 obč. zák. za své utrpení v nemoci, za trvalé následky svého onemocnění, hotové výlohy spojené s nemocí a ušlý výdělek, kteráž škoda byla mu způsobena tím, že mu bylo odepřeno uznání za nemocného a že proto musil déle setrvati v práci, ač byl skutečně nemocen, takže se jeho zdravotní stav zhoršil, když hned v prosinci 1926 nebyl uznán nemocným a tak jeho léčení zanedbáno. Uplatňuje tedy žalobce nároky ryze soukromoprávní, které nelze uplatňovati v pojišťovacím soudnictví. Žalobní nárok na náhradu z porušení zdraví zaviněného žalovanou není nárokem na dávky nemocenského pojištění podle zákona č. 221/1934 pokud se týče 184/1928. Zákon o nemoc. pojištění nemá ustanovení o soudní příslušnosti v případech, kde pojištěnec uplatňuje takové nároky soukromoprávní, jak shora uvedeno, platí tedy i pro žalovanou pojišťovnu všeobecný předpis § 1 j. n. o příslušnosti řádných soudů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně vystihl, že se žalobce nedomáhá poskytnutí pojistných dávek podle zákona o sociálním pojištění, nýbrž náhrady škody podle § 1325 obč. zák. Vždyť žalobce nedomáhá se nároků, které by mu příslušely podle zákona ze dne 9. října 1924 č. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 6. listopadu 1928 č. 184 sb. z. a n. a jen v takovém případě byla by příslušnost řádných soudů vyloučena podle § 196 cit. zákona. Podle § 41 j. n. děje se zkoumání příslušnosti soudů na základě údajů žalobcových a ty neposkytují nikterak podkladu pro domněnku vyslovenou rekurentkou, že žalobcem uplatněný nárok je jen zakrytým nárokem na vyplacení nemocenských dávek. Jinak je rozhodnutí rekursního soudu ve shodě s judikaturou nejvyššího soudu, zejména s rozhodnutím č. 12.254 sb. n. s., na jehož odůvodnění se rekurentka odkazuje. Rozhodnutí č. 6535 sb. n. s. v dovolacím rekursu citované týká se jiné věci.

Čís. 13497.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 sb. z. a n.).

Nejde o pachtovné ujednané po 1. říjnu 1932, byla-li pachtovní smlouva z doby před 1. říjnem 1932 po tomto dni jen doplněna povolením podpachtu, při čemž ujednané pachtovné co do jeho výše a způsobu jejího výpočtu nedoznalo změny.